

Сахам сириг үүнээйилэрэ

(пособие алын сүһүөх оскуола оболоругар аналлаах)

Сахабыт сиригэр наһаа элбэх үүнээйи баар. Бу үүнээйилэр хас да көрүңнэ араһар эбит: от үүнээйилэр, сибэккилээх үүнээйилэр, отонноох үүнээйилэр, мастар (сэбирдэхтээх, иннэлээх), талахтар, сэппэрээктэр, муохтар, тэллэйдэр уо.д.а. Аан маңнай үүнээйилэри үөрэтэргэ анаан 1926 сыллаахха «Введение в изучение растительности Якутии» диэн В.Л.Комаров кинигэтэ тахсыбыта. Бу кинигэбэ 1190-тан тахса араас үүнээйи баарын бэлиэтээбиттэрэ. Саамай улахан саастаах тиит – 885 сыл үүммүт эбит. Бу тиит аан дойду үрдүнэн саамай сааһынан улаханьнан биллибит. Саамай элбэх отонноох сугун лабаата Горнай оройуонугар атырдыах ыйын 20 күнүгэр 2001 сыллаахха бэлиэтэммит.

дөлүһүөн

ШИПОВНИК

ньургуһун

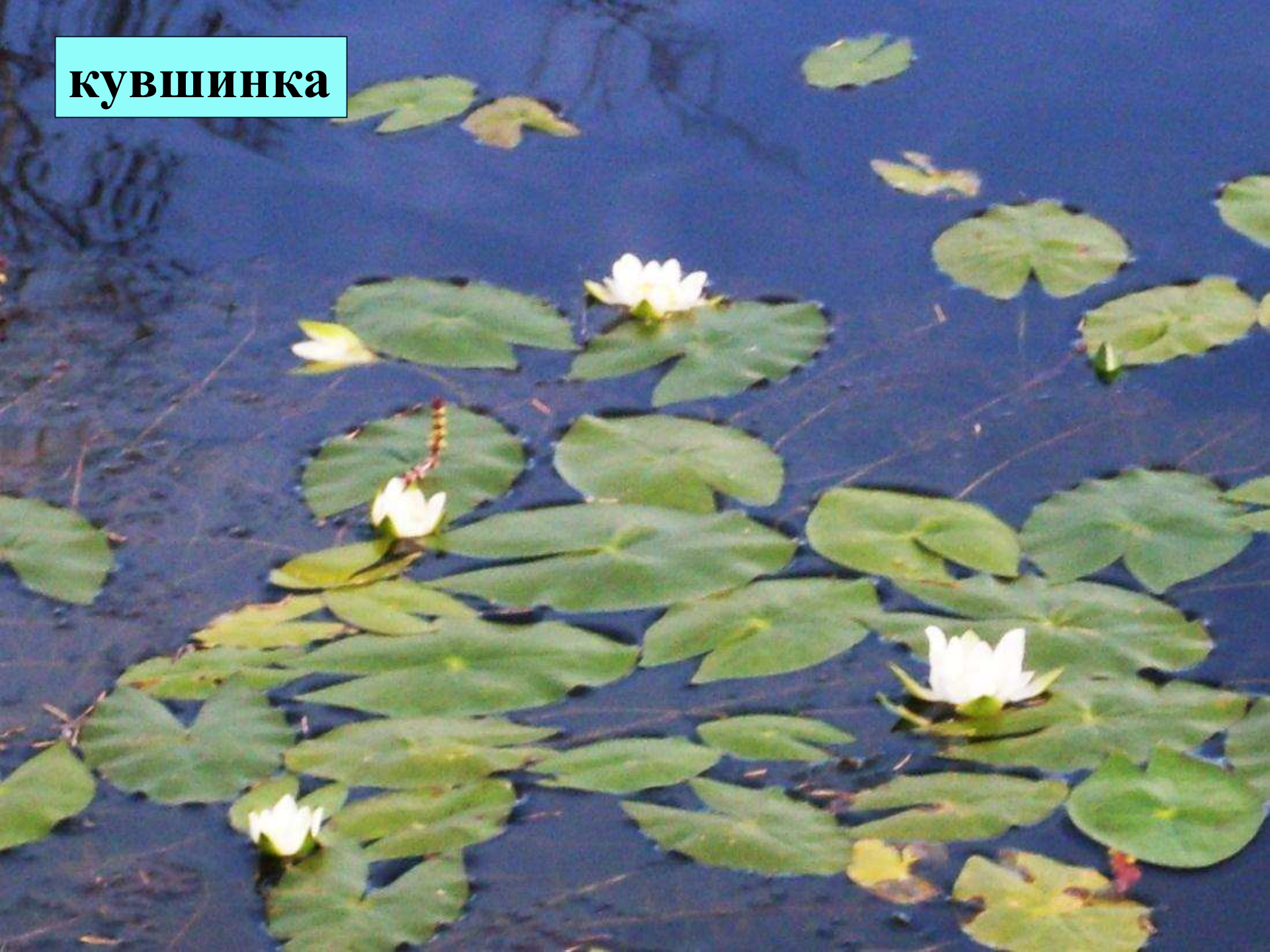

ПОДСНЕЖНИК

КҮӨЛ КӨПӨҢӨ

КУВШИНКА

бэс

сосна

сугун

голубика

красная смородина

хаптабас

чёрная смородина

МООННЪОБОН

уулаах отон

брусника

сыроежка

маслёнок

сахархай маслёнок

морошка

киис аһа

болбукта

кедр

сардаана

ЛИЛИЯ

харас

хатың

берёза

Ыйытыылар:

Саамай күүстээх сибэкки аата

Ньургунун

Хонууга үүнэр аатырбыт кэрэ сибэкки

Сардаана

Уһуннук үүммүтүнэн аатырбыт үүнээйи

Тиит

Кини сааһа төһөнүй?

885 сыл

Биһиги Табалаахпытыгар ханнык мастар үүнэллэрий?

Тиит, хатың, тэтиң, болбукта

Ханнык иннэлээх мастары билэбүтий?

Харыйа, бэс, болбукта, тиит

Хатың туох туһалаабый?

Эмтээх, туоһа туһалаах, иһит

Төгүрүк сылга биирдэ ханнык маһы киэргэтэллэрий?

Харыйа

Сахалар ханнык маһы Айыы маһа диэн аатыылларый?

Хатың

Тыала да суохха ханнык мас хамсыырый?

ТЭТИҢ

Ханнык мастер хаһан да хагдарыйбатгарый?

Харыйа, бэс, болбукта

Ханнык ойуур саамай ыраас салгыннах буоларый?

Бэс ойуур

Ханнык маһы биһиги ойуурбутугар арбай диэн ааттыылларый?

Үөт

Үнүгэс диэн тугуй?

Саңа тыллан эрэр болчуох

Ханнык сэппэрээктэри билэбитий?

Ыарба, сугун, дөлүһөн, кытыан

Сибэккилэр хас арааска арахсалларый?

Лууктаах уонна сиэмэлээх

Дөлүһөңнэ майгынныыр ханнык үүнээйини билэбитий?

Биз эмийэ (малина)

Саамай кылгас үйэлээх сибэкки

ньургүһун